

Kedves Kollégák!

Számos hivatásrendnek van saját ünnepnapja – általában a hagyományokhoz híven az adott hivatás gyakorlóinak védőszentjéhez kapcsolódóan. A rendőrök Szent György, a büntetés-végrehajtás dolgozói Szent Adorján, a tűzoltók Szent Flórián napján tartják éves megemlékezésüket.

A bíróságok napja azonban – talán nem véletlenül – nem személyhez, hanem egy eseményhez kapcsolódik: 1869-ben ezen a napon került kihirdetésre a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvénycikk.

Idén immár 25. alkalommal emlékezünk meg arról, hogy e törvény elfogadásával bekövetkezett a hatalmi ágak tényleges szétválasztása hazánkban: a bíráskodás nem csupán elvált a közigazgatástól, hanem alapvetően megváltozott az állammal való kapcsolata is.

Bár a bíróság nyilvánvalóan ezek után is az államhatalom része maradt, hiszen a bírói döntések mögött végső soron ott áll az állam kényszerítő ereje, a harmadik hatalmi ágnak immár 167 éve törvényben szabályozott kapcsolata van mind a törvényhozó, mind a végrehajtó hatalommal.

Erre már csak azért is szükség van, mert a hatalommegosztás nem jelent hermetikus elkülönülést.

A bíróság ugyanis nem csupán döntéshozó szerepet tölt be: egyrészt a bírósági szervezet – a jogszabály-tervezetek véleményezésével – közreműködik a jogalkotásban, másrészt a közigazgatási bíráskodás révén kontrollt biztosít a közhatalmi szervek döntései fölött.

A bíróságnak, mint a harmadik hatalmi ágnak a törvényhozó és a végrehajtó hatalommal fennálló ezen kapcsolata pedig csak akkor tartható alkotmányos mederben, ha a bíróság szervezeti függetlensége biztosított.

Az ítélező bíró függetlensége sem képzelhető el szervezeti függetlenség nélkül, sőt, talán kijelenthető, hogy a szervezeti függetlenség lényege éppen az, hogy az ítélező bíró függetlenségének alapját megteremtse.

A bíróságok nem önmagukért, hanem az ügyfelekért és a társadalmi békéért vannak. Ennyiben tehát függetlenségük sem öncél.

Azonban mit sem érne a függetlenség, ha nem társulna hozzá teljesítmény.

Az Országos Bírószági Hivatal a bíróságok igazgatásáért felel, feladatunk mindenkor a bíróságok optimális működési körülményeinek biztosítása: minden tárgyi és személyi erőforrás rendelkezésre álljon ahhoz, a független és pártatlan bírák magas szakmai színvonalon és időszerűen ítélezhessenek.

Kijelenthetjük, hogy az elmúlt években a bíróságok teljesítménye kiemelkedő volt.

2020. augusztusában központi intézkedés indult az elhúzódozó – vagyis a két évnél hosszabb ideje folyamatban lévő – peres ügyek számának csökkentése érdekében.

Ennek eredménye szemmel látható: a 2026. június végi adatok szerint a két éven túli peres ügyek száma 52%-kal (7381->3567), míg az öt éven túli peres ügyek száma 63%-kal (874->322) csökkent.

Ha ehhez hozzátesszük, hogy az Európai Bizottság által szintén idén júniusban közzétett Igazságügyi Eredménytábla adatai szerint a polgári és gazdasági perek elbírálásához szükséges idő tekintetében a második leggyorsabbak a magyar bíróságok és ezen kategóriában a magyar bíróságok ügyhátraléka az unióban a negyedik legalacsonyabb, akkor kijelenthetjük, hogy a bírósági szervezet teljesítménye nem csak önmagához képest javult, hanem Európai Unió összehasonlításban is elismerésre méltó. Hozzá kell tennünk, hogy EU-s összehasonlításban minden ügyszak magas színvonalon teljesített.

Ezek a kedvező adatok nem a külső körülmények szerencsés alakulásának következményei, hanem a mintegy 2600 bíró és 8300 igazságügyi alkalmazott kollégánk munkájának eredményét tükrözik.

Ha komolyan gondoljuk, hogy a bíraskodás a jogi szakma csúcsa, akkor különösen szükség van olyan pillanatokra, amikor a fejünket a mindennapi ítélező munkából és igazgatási feladatokból felemelve körbetekintünk és elismerjük mindazt, ami valóban elismerésre méltó.

És ha van, ami elismerésre méltó, akkor az, hogy kollégáink nem egyszerű munkaként, hanem élethivatásként tekintenek a bírói és az igazságügyi alkalmazotti pályára.

Elhivatottságukat ezúton is megköszönve ezúton kívánok nekik és valamennyiüknek a munkában további sikereket, a magánéletben boldogságot és mindenekelőtt jó egészséget!

Köszönöm a figyelmet!